

I smell the fear that rains inside ... The thought of children who must oblige
A mist of doom and clouds of pain ... A toxic waste and an acid rain
The passing of our ignorance .. A lifetime spent in abstinence
I living in fear, I living in fear ... I can't tell you no lies ... I living in fear, I living in fear

GOSPA, ALI LAHKO PROSIM PRIMETE SVOJEGA OTROKA?

Česa vse se bojimo: bojimo se potresov, pištol, bolezni, vojn, plazov, ljudi s čudnim pogledom v očeh, divjih zveri, avtomobilskih nesreč, miši, kuščarjev, neviht, bavnava... Zdi se mi, da bi bil seznam neskončen, če bi poskušala naštetiti vse, česar se ljudje bojimo. **Dandanes je skorajda modna zapoved imeti vsaj kakšno fobijo.** Po glavi se mi podi ideja, da bi ustanovila nekakšen krožek, kjer bi se ljudje usedli v krog in izmenjavali svoje zanimive - male ekscentrične strahove in straške. Prepričana sem, da bi dobili izjemno nenavaden seznam objektov našega strahu, že če bi naključno izbrali tri osebe iz množice in jih o tem povprašali. Vse od žogic za golf do mravelj.

Pa si od bližje pogledjmo naše strahove: njihovo relevantnost, dejansko grožnjo, ki jo za nas predstavljajo. **Se vam zdi večina od njih utemeljenih?** Kolikšna je

verjetnost, da nas bo sredi mesta napadel medved, nas med sprehodom po (slovenskih) gozdovih pičila smrtonosna kača, se nam zaredile pošasti pod posteljo ali pa nam grom in strela raztreščila hišo med nevihto. Mislim, da komentar ni potreben: možnosti za omenjene dogodke so zanemarljive (za natančnejše podatke so obrnite po nasvet h kakšnemu statistiku). Pa se vam zdi, da v sedanjem prostoru in času ne obstajajo stvari, ki bi se jih bilo bati bolj utemeljeno in morda celo potrebno. Če preletimo seznam, ki sem ga navedla v začetku stavka, bomo našli kar nekaj stvari, ki predstavljajo za sodobno družbo pereč problem, vendar še nikdar nisem srečala človeka, ki bi govoril o svojem strahu pred avtomobilskimi nesrečami, strahu pred potresi, nasiljem... O takšnih problemih sicer govorimo, se zavedamo njihove težavnosti in posledic, ki jim sledijo, zavedamo se njihove pogostosti ter tega, da je možnost, da se takšen dogodek zgodi tudi nam razmeroma realna. Ampak osebo, ki bi govorila o tem, da ga strah in zaskrbljenost v zvezi s podobno problematiko konstantno spremljata skozi življenje; bi odpravili z zamahom z roko ter jo označili za anksiozno.

Ob tem se izpostavi, da je družbeno sprejemljivo gojiti strahove do relativno neškodljivih objektov, medtem ko se je potrebno do nevarnejših objektov vesti indiferentno in ostati v odnosu do njih na distanci.

Zdi se mi, da nam oklepanje nesmiselnih strahov nudi določen občutek varnosti in večjega obvladovanja svojega življenja, saj nam ne predstavljajo realne nevarnosti. Na nek način nam celo popestrijo življenje in ustaljen tok dogodkov, hkrati pa nam odvrta misli od resnejših problemov.

Zanimivo mi je opazovati strahove ljudi, kadar sem na sprehodu s svojim štirinožnim ljubljencem. Strah pred psi se mi zdi eden najpogostejših in v mnogih primerih celo utemeljenih strahov. V naši kulturi odgovorno ravnanje z našimi živalskimi prijatelji ni najbolj ukoreninjeno in posledično zato prihaja do množice bolj ali manj resnih težav. Ljudje si kupujejo agresivne in močne pse, brez vednosti,

kako z njimi ravnati; same jih puščajo tekati okoli ali pa jih imajo vse življenje zaprte na dvorišču, kjer čakajo na priložnost, ko bodo dvoriščna vrata enkrat odprta in bo mimo priteknel sosedov otrok.

Ljudi, ki se bojijo psov, zato popolnoma razumem in z njimi po večini nimam nobenih konfliktov v zvezi z svojim psom, ki navadno hodi z mano brez vrvice. Jaz zagrabim cucka, oni se nasmehnejo in včasih še kakšno rečemo. Opazila pa sem še drugo vrsto ljudi, za katere imam občutek, da si izoblikujejo določene strahove iz čistega veselja in zabave. Iz njih se ob našem srečanju navadno usuje kopica kletvic in groženj, vzamejo si tudi več minut časa za prepir, pri čemer brez problema stojijo v neposredni bližini našega morilskega stroja. Moj pes na prvi pogled sicer ne deluje kot ubijalski stroj, še posebej, če poskakuje ob meni, se valja na hrbtu ali »potencialno žrtev« popolnoma ignorira. Vendar vsi dobro vemo, da je to le krinka. V svojih zlobnih malih možganih verjetno ves čas kuje načrte, kako se pognati za vrat prvemu, ki bo prišel mimo.

Nekaj mi v tej situaciji ni logično. Vzemite za primer, da se bojite ježkov: ali boste v primeru, da ga srečate, sedli poleg njega in se spustili z njim v prepir, ter ga celo poskusili z brcami odgnati stran. Hm ..., mislim da ne.

Bi bilo pa nadiranje ježka zelo priročna situacija, ko bi nas nesrečni ježek srečal takrat, ko smo slabe volje, ali pa smo imeli slab dan. V takih primerih je vedno prijetno imeti grešnega kozla ali ventilček skozi katerega lahko sprostimo vse svoje težave in skrbi. Pred časom sem srečala gospo, ki je obtožila skorajšnji napad psa, kot razlog za duševno bolezen svojega otroka (v katero osebno močno dvomim). Upam, da ji je zdaj, ko je našla razlog, za otrokovo bolezen lažje in se počuti bolje.

V filmu *Crush* predstavi eden izmed akterjev svojo teorijo, da ljudje povzročajo avtomobilske nesreče oz. se zaletavajo eden v drugega iz želje po človeškem stiku, po dotiku, interakciji. Pogosto dobim podoben občutek na svojih sprehodih. In to me žalosti.

Kdaj bo človek pripravljen prevzeti odgovornost za svoje življenje in se z njim soočiti iz oči v oči, brez iskanja bližnjic in ovinkov. Najlažje se je bati rdečih dežnikov ali močeradov, ki nam nikdar ne bodo storili hudega, kot se doma soočiti z nasilnimi partnerji, zadetimi otroci, pomanjkanjem denarja ...

Tudi mene postaja strah, vedno bolj strah, pred produkti družbe, ki nastanejo kot posledica takšnega zatiskanja oči pred realnimi težavami: petnajstletnikov, ki hodijo okrog z pištolami in se igrajo gospodarje sveta; njihovih očetov, ki se ponoči opotekajo z enega konca ulice na drugega; mulcev, ki so na preži za tujimi denaricami, ...

Vsem prestrašenim gospem, ki se obregnejo ob vsak kamen na poti, pa odgovarjam: Gospa, primite vi, rajši svojega otroka! Poglejte, kaj bo postalo iz njega, zazrite se v oči pravim problemom. Kajti nekega dne, bodo postali tako veliki in aktualni, da bodo prerasli vse malenkostne skrbi h katerim se zatekate in ne bo več zaklonišča in morda tudi ne rešitve.

Tamara Mijatović